

iubește teatrul

lor de ființă, întregindu-ne, plini de acel oxigen „ce se mai emoționa încă”.

Cum l-a rostit Leopoldina Bălănuță pe Nichita Stănescu? Chiar și atunci când nu l-a rostit, creînd nu sincopa ci atmosfera așteptării cuvîntului prin acea verticală a tăcerilor ei. În fanta acelor tăceri drapate sau înfiorate de sunetele pianului la care cînta Horia Sabin Drăgoi și la care ar fi cîntat și Nichita dacă el lingă pian ar fi fost sau dacă lingă o orgă ar fi fost.

Respirările s-au contopit cu muzica lui Bach sau a lui Chopin, cu cea a lui Brahms, găsindu-și un contrapunct în nedomolitul Liszt sau în erupția sunetelor lui Constantin Silvestri. Scenariul-recital-spectacol întocmit de Constantin Crișan cu o artă a alegerii vădînd încă o dată o cunoaștere dinlăuntru a operei lui Nichita Stănescu a fost gîndit „dintru început numai și numai pentru inegalabila artistă” și trebuie să căutăm în confesiunea aceasta voința de a dărui cuvintele unui mare poet chiar celei ce le-ar putea rosti ca respirări, lăsînd să se audă viul.

Iubirea pentru poezie a mării actrițe, ce ni se dezvăluie și în mîinile ce-i acoperă fața ori dimpotrivă eliberează fruntea-i înaltă, este ea însăși o iubire-respirare, o înțelegere a cuvîntului ca respirare, ca mod esențial de a fi prin rostirea Celuilalt — Scriitorul de dragul Celuilalt care e Spectatorul, făcînd din nașterea prin spunere o continuă renaștere și dez-mărginire de sine. Totul vorbește și tace pentru a se auzi Viul în acest recital extraordinar, în care scenografia e semnată de Șerbana Drăgoescu, fără să fie doar scenografie, ci mai degrabă o scriitură a existențialului, un mod de a face să respire prin țesătura tapiseriilor din ciclurile **spirală și trepte** chiar scara pe care urcă și coboară cele ce sînt, „nodurile” ce leagă firul trăirilor, acea țesere și întrețesere a cosmosului dinlăuntru cu

cel din afară. Așa se naște o tensiune a suprafeței care vrea să devină mai mult decît cupă și receptacol, adică sferă, piele chinuindu-se și jucîndu-se și reușind să conțină, asemeni pîntecului, întregul unei vieți. Prin spectacolul extraordinar de la Teatrul Mic, căruia directorul său Dinu Săraru i-a dat, de ani de zile, un alt suflu, prin aceste **Respirări cu Nichita Stănescu**, preț de două ceasuri, am reușit să nu uităm lecția despre zbor (cultură și artă) lăsată nouă de Nichita Stănescu. Deci să nu uităm că aerul este acela care susține aripa, să nu uităm că „singura exagerare suportabilă în adunarea lui unu cu unu nu este aceea că fac doi, ci aceea că se pot aduna unu cu unu”, că poezia e un fel de aer mai pur pe care-l respirăm ca să ne simțim mai vii.

■ ION POPESCU GOPO

